

SZAKOLCZAY LAJOS

*Az olimpiák olimpiája?**Egy optimista jövendölése Londonra*

Minthogy hat évtizedes kedvenc olvasmányom a *Nemzeti Sport* (korábban: *Népsport*), nyugodtan állíthatom, hogy a közönségszalagcímek az idők folyamán megsokasodtak. Ha az atlétika terén nem is – van-e környezetünkben olyan ország, amelyben a férfi magasugrás országos rekordja 230 alatt maradt? –, ebben igazán volt fejlődés. Napjaink egyik remeke, valaminő szexualitást sejtetve: *Megágyasztak Nagy Lászlónak*. Olvasván a tudósítás címét – nem tagadom, evvel a dühömet is kifejezve – rögtön rávágtam: remélem, szöveggel kivert ágyban, tüskésdróttal dústított lepedővel.

Természetesen nem a zseniális, a régóta már csak az égből visszasugárzó költőről van szó – ha Juhász Ferencként lehet valaki (bukott) politikus, Nagy Lászlóként miért ne lehetne kézilabdás? –, hanem a Barcelona magyar sztárjáról. Aki három évig húzódó, a szövetséggel, társaival és a szurkolókkal való packázás után – különféle mondvacsinált indokokkal lemondta a magyar válogatottban való szereplést – *tékozló fiúként* hazatért (?).

Miért, miért nem, bele akar ülni abba a *készbe*, amit nélküle a kevésbé „tehetséges”, pontosabban sztárallűrökkel nem rendelkező, a kintinél sokkal mostohább körülmények között versenyző társak kivívtak. Akik az átlövés, a bejátszás, a cunder stb. mellett – jó, ha a pályán levő ember *érzi* a labdát – *elsajátították* (elsajátították?, büszkén vállalták) a tisztességből eredő magatartást is. Vagyis: egy válogatott sportoló számára kitüntetés kell legyen – egyben küzdelmének a motorja! –, ha világversenyeken a hazát, a nemzetet szolgálhatja.

Nagy a pénzes bödön irányította libikóka-bujdosásba kezdve, sosem őszintén föltárva húzódásának mozgatórugóit (nem lábfájásról, izomgyengeségről van szó!), kicsúszott a magyar „illetékesek” keze közül. Nem volt a szövetségben olyan felelős gondolkodó, aki a szemébe vágta volna: „Szégyellje magát!” S fölöttébb azt, akármilyen zseniális kézilabdázó, a válogatottnak nincs rá szüksége. Maradjon, ha akar, Barcelonában, jöjjön haza, ha úgy hozza a sors, szülötte földjére, de a magyar válogatott mezét többé ne öltse magára!

Mert bárhogyan is áhítozzuk férfi kézilabdázóink négybe jutását – rózsaszínű álmod ringatva: valamely érem megszerzését –, az eredmény (az olimpiai játékoknak *eszméje* vagy) sosem írhatja fölül az erkölcsöt. Ezért is emelem meg a kalapomat az ügyet morális gondként kezelő Laurencz László előtt – kéretik utánanézni, hogy a szakember milyen eredményekkel lepte meg női szövetségi kapitányként az országot! –, aki kijelentette (ugyancsak *Nemzeti Sport*-információ), ha a Barcelona üdvöskéje színeinkben játszani fog, egyetlen mérkőzés közvetítését sem nézi meg.

Szerencsére, legalábbis remélem, az élsportot képviselő fiatalok között ehhez hasonló – nyugodtan mondjuk ki – *selejtes magatartású* fickó nem nagyon akad. Az a sportoló, akinek a Kósa Ferenc által rendezett Balczó András-portréfilm nem mondott semmit – a *Küldetés* sok egyéb mellett a népért, nemzetért való küzdés apoteózisa –, nem rázta föl lelkiismeretét, kevésbé fogja megérteni az olimpia eszméit. A sport mint cselekvő erkölcs népeket, országokat köt kalangyába. Ám ez a „barátkozás”, bármekkora is a tűz

a kohóban, sosem negligálja a nemzeti jelleget. Az érmesek nációját ünneplő országzászló fölhúzása vagy a győztesek tiszteletére eljátszott himnusz hivatott ezt érvényesíteni. A győztes nem csupán önmagára büszke, ám az általa képviselt nemzetre is.

A csapatsportok versenyeit nézve könnyű különbséget tenni a *himnuszt éneklő* (akárcsak szájmozgással kísérő) és a nemzeti imát bamba arccal, egykedvűen – majdnem azt mondtam, unottan – hallgató sportolók között. Az énekkel följáztak már a sípszó előtt – „egy életem, egy hazám” – belelovalták magukat a küzdelembe (hangulati töltésük a fölhúzott íjhoz hasonlatos). Az andalító „félsszel” szemben ebből az alapállásból sokkal könnyebb a forrpontig eljutni. Aki látta már – magunk is ezerszer tapasztalhatunk – a szerb vízilabdások küzdelem előtti *készenlétét* (mintha vért ittak volna), annak nem kell magyarázni azt a plusz erőt (a pénz ehhez kevés!), amely emez harcra kész sportolókat ellenfelük fölé röpíti.

A válogatottbeli szereplést lemondani egy más náció mezében kecsgetetőbb – a pénz gurul, a haza marad! – ajánlatért, hazaárulás. (A sok hazudozás közben valójában nem is tudtuk meg, hogy volt-e valós súlya az „aranyrögnek”, vagy az áhítózt csupán a képzelőereje röpítette az elérhetetlen magaslat felé.) Száznegyvenhét fős (kis bővülés előtt álló?) csapatunkat egy *botladozó tánc lépéssel* bomlasztani, nem a legszerencsésebb cselekedet. Hiszen tagjai (ide értve a férfi kézilabda-válogatottat is) valósággal megfeszültek a nemzetközi versengésben, hogy kvótát szerezzenek. London jóval London előtt is – a fáradságot nem ismerő fölkészülés minden percében – London volt. Sokszor drámai csatákban dőltek el a harcok, vagyis hogy eredménye okán kit illet meg a szinte fél győzelemmel fölerő részvétel. Hiába gondoltam – gondolnám ma is, ha a valóság nem kényszerített volna térdre –, hogy az egyik reményteljes női ökölvívónk, a világ- és Európa-bajnok Kovács Mária (75 kg) talán még a dobogó legmagasabb fokára is esélyes lenne, de minthogy a kvalifikációs tornán a döntetlent fölülró segédpontokkal kikapott német riválisától, még a londoni repülőjegye is elúszott.

A szigetország 1908 és 1948 után harmadik olimpiájára készül (ugyancsak „három az angol igazság”?) soha nem látott tömeggel, Pekinget fölülmúlni akaró igyekezettel, a modern hírverés világméretű kampányával. A kijutott sportolók mögött – még pár nap, és vége a kvalifikációnak – irdatlan munka van. Mire eme sorok megjelennek már csak a *finomítás*, a lélekben való ráhangolódás következik. Aki erőben és mentálisan a topra jut, az reménnyel küzdhet az éremért vagy helyezésekért.

Hogy a testedzés – pedig hol voltak akkor még a *mérhető* eredmények? –, test és lélek karbantartása Krisztus előtt már több mint két és félezer évvel dívott, a Walter Umminger jegyezte az *A sport krónikája* némely bejegyzése tanúsítja. „2500 körül. Huang-ti, Kína legendás »sárga császára« 2697–2597 között megalapítja a Középső Birodalmat (vagyis Kína a világ közepe). Neki tulajdonítják a kocsit, a hajót, az íjat és a nyíllövés, az írás és a zene feltalálását. A katonák nevelésében szerepet kap a kultikus labdarúgás. A nyíllövés a jellem iskolázásának eszköze. Birkózás és kardvívás. Gyógygimnasztika. [...] 1147. Minden szerzetesnek, aki belép a franciaországi Auxerre kolostorába, hét előírt nagyságú labdát kell magával hoznia. [...] 1803. Megjelenik Nagy Tóth József Montaigne-fordítása, melynek egyik alapeszméje az, hogy nem elég az ifjúság lelkét erősíteni, »hanem az ő musculusait is edzeni kell«”.

Szintén az ezer történetet és érdekességet fölidéző sportkrónikában olvassuk. „A Toldi névről minden magyarnak az erejéről híres Miklós jut az eszébe, pedig volt egy másik erő-

művészünk is, Toldy János »professzionárus birkózó«, aki huszonöt évig kenyeret és hírnevet tudott szerezni »birok-művészetével. A bozontos, nagy hajú »magyar Sámson« 1858 tavaszán a híres Beleznay-kertben – ahol Clair sportiskolája működött – többször is fellépett társulatával, és a birkózáson kívül olyan kunsztokat is bemutatott, hogy »a levegőben fejjel lefelé függve, a földről egy eleven lovat volt fölemelendő.« (Birkózóinknak a szőnyegen, vajh, egy érem – lehet az arany is – kikerekednék csatározásaikból, szerencsére nem kell majd egy lovat fölemelniük, de ellenfelüket kiemelniük, eldobniuk stb. minden bizonnyal szükség lesz.)

Az *Olimpiai Himnusz* mint szinte ősidóktól fogva szóló, a Teremtést és a Szellemet dicsőítő hangszer ünnepi jelleget kölcsönzött a játékoknak. Kell-e modernizálni, más változatok is ismertek, a *modernet*? Aki egy kicsit is közel hajol a szépséges vershez, az mielőtt a küzdelem porondjára lépne, szinte megigazul.

*Halbatatlan ősi szellem
Szépség, nagyság s igazság atyja, Te!
Szállj le hozzánk, s ragyogd be
Az eget és a földeket.
Ragyogd be a futás, a birkózás s kőhajítás
Nemes versengéseit!
Tedd acélossá a küzdők testét.
Homlokukra örökzöld koszorút tégy!
Vond bíborfénybe mint fenséges templomot
A hegyeket, réteket s tengereket,
Föjjön mindenki e templomba
Imádni Téged halbatatlan szellem.*

Az újkori olimpia – régen írtunk 1896-ot – a születése utáni több mint száz évben sokat fejlődött. Pierre de Coubertin báró, az olimpiai eszme atyja szívesebben vette volna, ha Athén helyett az 1900-as években – egy nagyszabású világiállítás keretében – Párizs lép sorompóba. De az ősi jog, amelyet Görögország birtokolt, győzött. És egy Kairóban élő görög milliomosnak, Jeórziosz Avérofnak köszönhetően – 900 ezer aranydrachmát adományozott a célra – az olimpiai stadion hetvenezer ezer ülőhellyel márványból (!) fölépült. A mecénás távol maradt az athéni olimpiai játékoktól, attól félt, hogy a túl nagy örömtől megszakad a szíve.

Az április 6-án I. György király által megnyitott játékokon 14 ország 245 versenyzője vett részt, 43 versenyszámban. (Érzékeltetve a fejlődést, a 2008-as pekingi olimpia „jelzőszámai”: 204 – 10 942 – 302.) Az újkori olimpia első „aranyérmét” (akkor még ezüst volt az arany!) az Egyesült Államok atlétája, James B. Conolly nyerte hármasugrásban (13,71 m). Mielőtt megfagyott volna a Zea-öböl vízében Hajós Alfréd – akkoriban úszásban még nyílt vízben zajlott a csata –, a 100 m és 1200 m gyorsúszást megnyerte. Bajnokunk mellett még Dáni Nándor (800 m síkfutás, II.), Szokoló Alajos (100 m síkfutás, III.) és Kellner Gyula (maratoni futás, III.) állhatott föl a dobogóra. (Mínthogy sporttörténész nem vagyok, nem tudom eldönteni, hogy az úszás valójában melyik nyílt vízben zajlott – Pireusz-öböl: Gallov Rezső, Zea-öböl: Rózsaligeti László –, szerencsére lényegen, Hajós diadalán ez semmit sem változtat.)

Ha tudjuk, hogy Hajós Alfréd (aki 1902-ben Bécsben a magyar labdarúgó válogatott első nemzetek közötti mérkőzésén balösszekötőként űzte a labdát) evvel az athéni föllépésével akarva-akaratlan megalapozta az érme centenáriumiát – századik aranyérmünk megszerzése a birkózó Hegedűs Csaba nevéhez fűződik (1972, München) –, azt is érzékeljük, hogy milyen hatalmas értékfolyam indult el a magyar csapat athéni szereplésével. Párizsban (1900) Bauer Rudolf lett a bajnok (diszkoszvetés), St. Louis-ban (1904) pedig – kétszeresen – az a Halmay Zoltán (50 és 100 yard gyorsúszás), aki Párizsban már három helyezést is magáénak mondhatott (200 m és 4000 m gyorsúszás II.; 1000 m gyorsúszás III.).

Az 1906-os athéni – nem hivatalos – olimpián kezdődött el a magyar vívás, főképp kardvívók fényezte diadalmenete: Fuchs Jenő egyéniben nyert, és a kardcsapat is föllépett a csúcsra. Hadd vessem közbe, számomra érthetetlen és megmagyarázhatatlan – annál is inkább az, mert nemrég Szentpéterváron a férfi kardcsapatnak még süttött a nap –, hogy évtizedek munkáját (olimpiáról olimpiára csengtek az aranyak!) ukmukfukk miként lehetett elrozsdásítani. A fiatal Szilágyi Mártonra maradt – aki tinédzserként már megleckéztette (!) a többszörös világbajnok és olimpiagyőztes Sztanyiszlav Pozdnyakovot – a becület visszaszerzése. Azt se bánám, ha mindez meglepetés-arannyal vagy dobogós helyezéssel történnék. Régebben, ha olimpiáról vagy világbajnokságról esett szó, az eredmény-előrejelzésben automatikusan „behúztuk” a két aranyat (csapat, egyéni). Ma annak is örvideni kell, ha valaki egyáltalán a döntőbe jut.

Gallov Rezső *Londoni olimpiák, 1908–1948–2012* című könyvében tallózva (Kossuth Kiadó, 2011) nemcsak a történetekkel, furcsaságokkal tarkított lineáris folyamnak örülünk – a szellemes fogalmazás azt is sportszeretővé teszi, aki eddig idegenkedett a mérhetősége folytán egzaktak (is) nevezhető élményforrástól –, hanem sok egyéb mellett az olimpiáról olimpiára való kalauzolás tényének s nem utolsósorban az adatokban végtelenül gazdag, statisztikailag is jól megfogható kimutatásoknak, táblázatoknak (*A nyári olimpiai játékok adatai; A nyári olimpiai játékok magyar adatai; Helyezéseink sportáganként a nyári olimpiai játékokon, 1896–2008*; stb.).

Az első londoni olimpián (1908) – minthogy a Vezúv 1906-ban kitört, s ezért a rendezés joga a brit fővárosra szállt – két magyar egyéni versenyző tudott győzni: Fuchs Jenő (kardvívás) és Weisz Richárd (kötöttfogású birkózás, nehézsúly). S a magyar férfi kardcsapat is – akkor még csak az erősebb nem versenyzői mérték össze tudásukat – diadalmaskodott. Ám eme korai – az újkori olimpiák történetében korai – verseny inkább a zűrzavaros (ma már szinte érthetetlennek tűnő) helyzetektől, „sportági” furcsaságtól vált híressé (hírhedtté!), mint az eredmények révén.

Íme egy nevetetően groteszk és – nyugodtan mondjuk ki: fölháborító – eset, amely nem kis árnyékot vetett (ha egyáltalán akkor a *büszkek* az árnyékot fel tudták fogni) a brit főváros sportszeretetére! A 400 m-es síkfutás megismételt döntője vívta ki ellenkezéssel vegyes csodálkozásunkat. „Tizenhat előfutamat rendeztek ebben a számban. A hetedikben indult, magyar színekben, Nagy József, akit az amerikai Robbins 50,4 másodperccel előzött meg. Honfitársunk így kiesett, de a döntőn mégis ott volt: neves sportszerkesztőnkkel Zuber Ferencsel együtt lehetett szemtanúja a megdöbbenő fejleményeknek.

A következőkben – írja Gallov – Zuber kolléga archív tudósítására támaszkodunk.

A négyes döntőbe három amerikai – John Carpenter, a mi Nagy Józsefünket legyőző William Robbins és a színes bőrű John Taylor – valamint (negyedikként) a huszonhat éves

Wyndham Halswelle jutott. (Ő évekkel korábban a búr háború kitüntetett katonája volt.) A korabeli tudósításból kivehető, hogy a belső sávban – akkoriban még nem kijelölt, kötött pályán zajlottak a küzdelmek – rögtön a rajt után Carpenter vágott az élre, szorosán követte őt Robbins és a brit futó. 200 méter körül Halswelle-nek néhány röpke tizedmásodpercig mintha sikerült volna átvennie a vezetést, de Carpenter erősített, s a fej-fej melletti küzdelemben az amerikai a könyökével váratlanul kibillentette brit vetélytársát. Az érintés erejétől Halswelle kipenderült a pályáról, s mire visszanyerte egyensúlyát, már nemcsak Carpenter, hanem Robbins és Taylor is megelőzte. (Zuber leírása szerint Halswelle-t, mikor mindjobban előretört, Carpenter előbb csak blokkolni igyekezett, majd a belső füves pálya felé szorítva könyökével mellbe is vágta.)

A Halswelle-t ért inzultus után kaotikus jelenetek következtek. A brit versenyző a nem hivatalos 1906. évi athéni játékokon második volt 400-on, harmadik 800-on, s itt, Londonban a középfutamban 48,4-es idővel olimpiai csúcsot futott; vagyis a hatalmas nézősereg biztos esélyest látott benne – óriási volt hát a várakozás, fülsiketítő hangerővel buzdították őt a lelátókról. A sportszerűtlenséget látván a pálya mentén elhelyezkedő honi pályabírók hevesen tiltakoztak, sőt az egyik magáról megfélemedezett rendező erős felindulásában a futó Taylort kilökte a pályáról, a főbíró pedig, még mielőtt az amerikai célba érhetett volna, leszakította a célszalagot Carpenter orra előtt. A felháborodott közönségből csoportok váltak ki, s fenyegetően előzönlöttek a pályát. Mintegy fél óráig állt a bál, mire nagy nehezen helyreállt a rend, s elcsitult az Amerika-ellenes tüntetés. A versenybírószám kizárta Carpentert, s úgy rendelkezett, hogy a döntőt meg kell ismételni – két nap múlva. Az amerikai vezetők tiltakoztak, hiszen számukra valóban érthetetlennek tűnt a kizárás, mert – s ezt tudniuk kell – a tengerentúlon a versenyzők közötti fizikai kontaktust (vállal lökés, egyebek) egyáltalán nem tiltották.

Az amerikai delegáció vezetőit a versenybírószám meg sem hallgatta, viszont két nap múlva már olyan pálya várta a döntő háromra csappant mezőnyt – a könyöklő amerikaiakat diszkvalifikálták –, amelyen a pályákat végig szalag választotta el egymástól. Ám a versenyben a brit Halswelle végül egyedül maradt, mert Carpenter kizárása miatt sem Taylor, sem Robbins nem volt hajlandó rajthoz állni. Mit lehetett tenni? Halswelle – azóta sem ismétlődött meg ilyesmi az olimpiai játékok immár több mint 110 éves történetében – egyedül indulva, könnyedén »kirázva« magából egy 50 másodperces időt, elnyerte az aranyérmet. Kár, hogy a »magányos« bajnoknak a versenyzéstől annyira elment a kedve, hogy atlétikai pályafutását ezzel a cirkusszal be is fejezte. (Néhány év múlva az első világháború hősi halottja lett: a bátor kapitány 1916-ban, a franciaországi Neuve Chapell mellett kapott fejlövést.)”

Viszont az 1948-as, vagyis a második londoni olimpiára – mert időközben rendeződtek a viszonyok, fejlődtek az eredmények stb. – jó szívvel emlékezünk. Nemcsak azért, mert a nemzetek rangsorában az érmeiket tekintve (10 arany, 5 ezüst és 13 bronz) az előkelő ötödik helyen végeztük – az Egyesült Államok volt az élen (38, 27, 19 éremmel) –, hanem azért is, mert a tizenkét éves szünet után (a háborúban hallgatnak a múzsák, a salakon nem szöges cipő siklik, hanem a pályát bakancs tapossa) végre föllélegezhettünk. Béke!, végre béke! – kiálthatta az ötvenkilenc nemzet 4104 sportolója – a Nemzetközi Olimpiai Bizottság a háború kitörésében vétkes németeket és japánokat ezúttal nem hívta meg –, hogy éles küzdelemben tanúbizonyságot tegyen fölkészültségéről. A csodaversenyzőt ezúttal is a sportok királynője, az atlétika mutatta föl: a holland Fanny Blankers-Koen négy aranyérmet szerzett

(100 és 200 m síkfutás, 80 m gátfutás, 4x100 m váltó). A tizenkét évvel azelőtti sikereket (1936 – Berlin) csak kevesen tudták Londonban megismételni, de köztük volt egy-két magyar is: a törvívó Elek Ilona s a kardvívócsapat tagjaként Kovács Pál, Gerevich Aladár (ő egyéniben is győzött), Berczely Tibor és Rajcsányi László.

Férfi kalapácsvetőink aranyláncában Németh Imréné volt az első szem, s az ő sikerét – a kalapácsvetés egy időben *magyar szám* volt, s Pars Krisztiánnak köszönhetően jelenünkben is remélhetően az lesz – Csermák József (Helsinki – 1952), Zsivótzky Gyula (Mexikóváros – 1968) és Kiss Balázs (Atlanta – 1996) győzelme követte. Papp László ökölvívó karrierje szintén Londonban kezdődött, s háromszoros olimpia bajnokként (1952 – Helsinki, 1956 – Melbourne) állt át a profik táborába (nem kis, ám a politika béklyójával nehezített, sikerrel). További 1948-as bajnokaink: Bóbis Gyula (szabadfogású birkózás, nehézsúly), Csík Tibor (ökölvívás, harmatsúly), Gyarmati Olga (atlétika, távolugrás), Pataki Ferenc (torna, műszabadgyakorlat), Takács Károly (sportlövészet, ötalakos gyorstüzelő pisztoly) és a kardcsapat tagjai közül főntebb nem említett Kárpáti Rudolf és Papp Bertalan.

Noha a XV. Olimpiai Játékok (Helsinki) sikere még a londoni jó szereplést is fölülmúlta – itt 16 aranyat, 10 ezüstöt és 16 bronzot szereztünk, s ezzel a nemzetek rangsorában az Egyesült Államok és a Szovjetunió mögött a harmadik helyen végeztünk –, és a zivataros időkben zajló 1956-os melbourne-i kiruccanás is fölöttébb megbecsülendő teljesítményt hozott (9 első, 10 második és 7 harmadik helyezés), 2012-es szigetországi szereplésünknek – *értékiadalban!* – legalább az 1948-as megméretését el kellene érnie.

Az optimista szemlélet mit mondat velem? Azt, hogy – ami az aranyakat illeti – nagyjából el is fogjuk érni.

Bár tudom, a magyar sport (szervezete, teljesítménye, a világban betöltött szerepe, stb.) az évtizedek alatt rengeteget változott. Más nációk versenyzői is, részben a külföldön munkát vállaló magyar mesterek segítségével, megtanultak vívni, s ami korábban természetes volt (kardvívás egyéni – arany, kardvívás csapat – arany), mára lehetetlenségé silányodott, mert csapatunk, sajnos, ezer sebből vérezvén elbukott. A már említett Szilágyi Áron maradt egyetlen reményünk. Viszont kajak-kenuban és úszásban igencsak „fölszívtuk” magunkat. Ez az a két sportág, amely ki fogja húzni – az eddigi eredmények többek mint biztatók – a magyar sport kátyúba ragadt szekerét.

A szívem fáj, ha kedvenc sportágam, az atlétika helyzetére gondolok, jöllehet 1955-ben Iharos Sándor számtalan világcúcsot tartva a világ legjobb atlétája volt. A futók (rövid, közép- és hosszú táv) szinte sehol – ha a gödöllői ifjú tehetség, Deák Nagy Marcel 400 méteren 45 mp közelébe vagy az alá kerül, már fényhozó lámpásként fogjuk ünnepelni – az ugrók (magasugrás, távolugrás, hármasugrás, rúdugrás) ugyancsak sehol. Ha Iharos vagy Rózsavölgyi István küldene egy égi sugallatot – a későbbi hírneves Mecser Lajos nem tudja ezt megtenni, mert valahol vidéken a méheivel van elfoglalva –, alighanem moccanásnyit változnék a helyzet. (Ez a sugallat természetesen nem más: *dolgozni kell!*) Szükség is volna rá! Pars Krisztián, kalapácsvetőink legjobbika, hogy ily messzire jutott – végre megérdemelné, hogy a dobogó tetejére álljon –, az a szorgos munkának köszönhető. S ebben bízhat (azért némi szerencse sem árt) a diszkoszvető Kővágó Zoltán és Fazekas Róbert is. (A dobószámoknak itt vége, mert a gerelyhajítás szunnyad; hajh, hol van egy mai Németh Angéla vagy Németh Miklós?)

Még ötven nap, és megkezdődik a londoni nagy menetelés. Friss hír, hogy klasszikusainkról – Balczó Andrásról, Gyarmati Dezsőről, Kocsis Sándorról – a brit főváros metró-

állomásokat nevezett el. Nem tudom, hogy utaztában hány magyar szurkoló fogja érezni (alighanem kevés) a fölöttébb becsülendő s a világ által is számon tartott magyar nevek ízét, de egy biztos: a szigetország metropolisza fölkészült a fogadásunkra. Ezt az ünnepi gesztust kellene jó eredménnyel viszonzni.

Kérdés, mi számít jó eredménynek. A szakemberek is óvatosak, volt közülük nem egy, aki csupán három vagy négy magyar aranyat jósolt. A magyar szereplést illetően az idegenek is óvatosak. A legnagyobb példányszámú amerikai napilap, az USA Today internetes kiadása szerint – mindezt a *Nemzeti Sport* június 7-ei száma tudatja velünk – a jósolt 4 arannyal, 7 ezüstrrel és 5 bronzal az éremtáblázat 17. helyén fogunk végezni. Ki diadalmaskodhat a tengerentúli jósda szerint a magyarok közül a XXX. Olimpiai Játékokon? Sidi Péter sportlövészben, Berki Krisztián tornában (lólengés), Pars Krisztián atlétikában (kalapácsvetés), Gyurta Dániel úszásban (200 m mell). S az ezüstérmek számát pedig Marosi Ádám (öttusa), Sidi Péter (sportlövészet), Cseh László (200 m vegyes úszás), Vajda Attila (férfi C 1000 m), és három női egység (K – 1 200; K – 2 500; K – 4 500) gyarapíthatja.

A korábbi olimpiai szereplésünkhöz viszonyítva (Peking: 3 arany, 6 ezüst, 2 bronz; valljuk be, ez a magyar sport mélypontja volt) az USA Today szűkös (!) jóslata nem is olyan rossz. Viszont ha a versenyzőink fölkészülését nézzük (ettől, nem mástól, rózsaszínű a szemüvegünk!), jóval több aranyban bizakodhatunk. Talán 8 nyolcban vagy kilencben is. Lásuk! Atlétika – 1, úszás – 2, kajak-kenu – 3, torna – 1, céllövészet – 1, birkózás – 1, cselgáncs – 1. Ez már eggyel több a kívánatosnál, és akkor még hol vannak a meglepetések? Meglepetés-e, ha a férfi vízilabda-válogatott, a korábbi olimpiai szereplésekhez méltón, hozni tudja magát? Ha öttusában és úszásban erősebbek leszünk annál, amit a józan ész diktál? Ha Szilágyi Áron úgy tudja forgatni a kardot, mint zseniális elődei? Földihez hasonló súlyemelőt majd álmolni fogunk magunknak – azért Nagy Péter a „nehéz emberek” között a hat közé kerülhet –, hogy halljuk a tárcsák fülünknek kedves „zizzenését”. És akkor valamely ökölvívó „nagy pofonjáról” – ne csak mi kapjuk, egyszer adjuk is! – nem is beszéltem.

Londonok Londonja, homlokunkra örökzöld koszorút tégy!

Budapest, 2012. június 7.

SZAKOLCZAY LAJOS (1941) irodalomtörténész, művészeti író. A *Kortárs* folyóirat volt szerkesztője. Legutóbbi művei: *Párbeszédék és perbeszédék* (2010); *Határtalan* (2011); *Sorsszerűség, álmom, etika* (2012).